

TÁC ĐỘNG CỦA NỢ CÔNG VÀ CHI TIÊU CHÍNH PHỦ ĐẾN TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ: PHÂN TÍCH THỰC NGHIỆM TẠI CÁC QUỐC GIA ĐÔNG NAM Á

Ngày nhận: 08/01/2014
Ngày nhận lại: 25/02/2014
Ngày duyệt đăng: 10/7/2014
Mã số: 7-14-NCTĐ-42

Nguyễn Kim Quyến ()*

Tóm tắt: Bài viết này nghiên cứu tác động của nợ công và chi tiêu chính phủ đến tăng trưởng kinh tế với bộ dữ liệu các quốc gia Đông Nam Á giai đoạn 1995-2012. Tác giả sử dụng phương pháp tác động ngẫu nhiên (random effects) và đã phát hiện ra: chi tiêu chính phủ có tác động tiêu cực đến tăng trưởng kinh tế; nợ công không có tác động đến tăng trưởng kinh tế.

Từ khóa: Nợ công, chi tiêu chính phủ, tăng trưởng kinh tế.

Đặt vấn đề

Chi tiêu chính phủ là các khoản chi nhằm đảm bảo hoạt động cung cấp hàng hóa, dịch vụ công của nhà nước. Chính phủ có thể dùng các khoản chi tiêu của mình để điều tiết kinh tế. Trong những thập niên gần đây, chi tiêu chính phủ của các quốc gia có khuynh hướng gia tăng mạnh. Đã có nhiều tranh luận của các nhà kinh tế cũng như các nhà hoạch định chính sách xoay quanh mối liên hệ giữa chi tiêu chính phủ với tăng trưởng kinh tế. Liệu việc gia tăng chi tiêu chính phủ có tác động tích cực hay tiêu cực đến tăng trưởng kinh tế? Qua nghiên cứu thực nghiệm, có học giả chứng minh khi chi tiêu chính phủ gia tăng sẽ tác động tích cực đến tăng trưởng kinh tế, nhưng học giả khác lại có quan điểm ngược lại là khi gia tăng chi tiêu chính phủ sẽ tác động tiêu cực đến tăng trưởng kinh tế.

Bên cạnh việc gia tăng chi tiêu chính phủ thì nợ công của các quốc gia cũng có khuynh hướng tăng, nợ công là phần quan trọng và hầu như không thể thiếu đối với nền tài chính của một quốc gia. Nợ công là tổng giá trị các khoản tiền mà chính phủ thuộc các cấp từ trung ương đến địa phương đi vay nhằm tài trợ cho các khoản thâm hụt ngân sách. Nợ công có thể có tác động tích cực vì nợ công cũng chính là nguồn vốn để tạo điều kiện

phát triển kinh tế; tuy nhiên nợ công cũng có mặt tiêu cực là tạo gánh nặng trả nợ cho nền kinh tế, đe dọa an ninh tài chính, và nghiêm trọng hơn khi nợ công vượt một ngưỡng nhất định có thể gây ra đổ vỡ nền kinh tế của quốc gia đó. Thực tế đã chứng minh, cuộc khủng hoảng nợ công bắt nguồn từ Hy Lạp vào năm 2010 đã lan rộng sang các nước châu Âu tạo thành một đợt rối loạn tài chính toàn cầu.

Bài viết này sử dụng số liệu giai đoạn 1995-2012 của các quốc gia Đông Nam Á nhằm kiểm định tác động của nợ công và chi tiêu chính phủ đến tăng trưởng kinh tế. Số liệu của các quốc gia được sử dụng trong nghiên cứu này gồm: Việt Nam, Thái Lan, Singapore, Philippines, Malaysia, Indonesia, Lào và Campuchia.

Cơ sở lý thuyết

Đã có nhiều lý thuyết kinh tế về tác động của chi tiêu chính phủ đến tăng trưởng kinh tế, một trong những lý thuyết thường được các nhà nghiên cứu kinh tế sử dụng rộng rãi trong các bài viết là lý thuyết đường cong phi tuyến Armey (Hình 1).

Đường cong Armey thể hiện mối quan hệ giữa chi tiêu chính phủ với tăng trưởng kinh tế. Mô hình này chỉ ra rằng, khi bắt đầu